

EXCURSIE NAAR PLOMBIÈRES (B.)

door L. H. A. LEYSEN

(met foto's van mej. Drs. R. van Wessem)

Op zaterdagmorgen 25 september vertrokken 41 deelnemers, waaronder 10 leden van Natura Limburg en een viertal deelnemers uit Tilburg, per bus naar Plombières.

De leiding hadden dr S. J. Dijkstra en L. Leysen. 't Doel van deze excursie was 't bekijken van de "zinkflora" op de voormalige stortplaatsen van zink- en loodertsslakken (z.g. halden) en 't maken van 'n wandeling langs de Geul tot de brug bij Moresnet.

Naast groene en blauw berijpte vormen, komen talrijke dubieuze tussenvormen voor. Nadere bijzonderheden over de nieuwere inzichten betreffende de zinkflora kan men vinden in W. Mullenders e.a. „Flora de la Belgique” Liège 1967.

Verder bloeide hier 'n grote groep Blauwe knoop (*Succisa pratensis*) en iets verderop langs de Geul, blauwe kleurvariëteiten van 't zinkviooltje.

Na de middagpauze volgde de wandeling langs de Geul. De dit jaar overdadig vruchtdragende meidoorns en wilde rozen, de witte pluimen van de bosrank, de hier en daar al inzettende herfstkleuren vormden met de rotsen op de achtergrond

Zinkflora tussen de smeltkroezen van de voormalige lood- en zinkmijnen.

'n prachtig decor voor 'n herfstwandeling.

Ook geologisch is deze streek zeer interessant.

We wandelen hier langs ontsluitingen van het Namurien (Onderkarboon) en 't Devoon (bij de brug). Plooiingen, overschuivingen en zadels werden bewonderd. De kalksteen uit 't onderkarboon werd vroeger tot kalk gebrand, waarvan 'n oude kalkoven nog getuigt.

Ondanks 't gevorderd seizoen en de droogte van afgelopen zomer viel de bloei erg mee. Bloeiend werden aangetroffen: zinkviooltje (*Viola calaminaria*) Engels gras (*Armeria maritima* var. *halleri*) en Blaassilene (*Silene vulgaris*) misschien var. *humilis*, deze heeft smallere bladen en 'n meer liggende habitus dan de gewone vorm.

Talrijk groeit op deze stortplaatsen Schapegras, dat in oudere werken de naam draagt van *Festuca ovina* var. *calaminaris*; Nader onderzoek heeft uitgemaakt dat er twee soorten voorkomen nl. *Festuca ovina* s.sp. *ovina* en *Festuca valesiaca*.

Voorbij de brug krijgt 't terrein 'n meer bosachtig karakter. Tijdens de tweede wandeling werden o.a. de volgende planten waargenomen:

Zandscheefkelk (*Cardaminopsis arenosa*) Groot kaasjes kruid (*Malva sylvestris*) Boshaviks kruid (*Hieracium sabaudum*) Canadese Gulden roede (*Solidago canadensis*) Ruigklokje en Rapunzelklokje (*Campanula trachelium* en *C. rapunculus*)

Zinkviooltjes en Engels gras.

De excursie en route.

Gele monnikskap (*Aconitum lycoctonum*) Bos-lathyrus (*Lathyrus sylvestris*) Boskortsteel (*Brachypodium sylvaticum*) Stekelzegge (*Carex spicata*) en *Cornus stolonifera* (Canadese kornoelje, verwilderd).

Waargenomen vogels: Sijsje, goudhaantje, diverse mezen, groenvink, grote lijster.

Aan 't eind van 't bospad stond de bus klaar, die ons na 'n kort oponthoud in Moresnet naar huis zou terugbrengen.

Tenslotte sprak de heer J. A. M. Heerkens Thysen nog 'n hartelijk afscheidswoord tot de belgische gasten en dankte hij allen die aan 't wel-slagen van deze excursie hadden meegewerkt.

L. H. A. Leysen.

VERSCHENEN

EOGEOBIOCHEMIE

Hoe onze vroegste voorouders zijn ontstaan.
door Dr. R. N. Campagne.
Uitgave van Wolters Noordhoff N.V., Groningen.
Prijs f 3,40.

EXPERIMENTEREN MET ORGANISCHE VORMEN

door Dr. J. G. H. Wessels.
Uitgave van Wolters Noordhoff N.V., Groningen.

MILIEU - HYGIENE IN NEDERLAND

Uitgave van het Ministerie van Sociale zaken en Volksgezondheid.
Staatsuitgeverij, Den Haag.
Prijs f 2,50 (franko per post f 3,—).

BOOMGAARDEN IN NEDERLAND

Rapport van de Stichting Recreatie, Kerkhoflaan 11,
Den Haag.
Prijs f 2,50.

In de serie Wetenschappelijke Mededelingen van de Kon. Ned. Natuurhistorische Vereniging zijn recent verschenen:

No 83. MENS EN NATUUR

door Prof. Dr. D. J. Kuenen.
Prijs f 2,50 (leden f 2,—).

No 85. NATUUR- EN LANDSCHAPSBESCHERMING IN NEDERLAND

door P. Zonderwijk en H. D. van Bohemen.
Prijs f 4,75 (leden f 4,—).

No 87. DE WEG NAAR EN DOOR DE NATUUR

Verslag van een symposium van het K.N.N.V.
Prijs f 3,60 (leden f 2,90).

No 89. DE NEDERLANDSE MINEERVLIEGJES

(Agromyzidae).
door Dr. W. J. Kabos.
Prijs f 3,60 (leden f 3,—).

en een tweede herziene druk van:

No 12. VLIESVLEUGELIGE INSECTEN, DE NEDERLANDSE BIJEN

door P. Benno.
Prijs f 3,50 (leden f 3,—).

No 16. LUISVLIEGEN

(Nycteribiidae en Hippoboscidae).
door J. H. Schuurmans Stekhoven met aanvullingen van E. van de Broek, 2e druk, prijs f 2,75 (voor leden N.H.G. f 2,25).

Na storting van het bedrag op postrekening no. 13028 van het K.N.N.V. te Hoogwoud, wordt U het nummer toegesonden.